MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Aika on kortilla, kun kotipalvelun lähihoitaja joutuu juoksemaan neljässä tunnissa 17 vanhuksen luona. **VESA KÄRKKÄINEN SAVON SANOMISSA**

Ympäristöministeriö kokeilee rajojaan

Ympäristöministeriössä tuntuu olevan haluja laajentaa omaa reviiriään koskemaan kaikkea Suomessa tapahtuvaa toimintaa. Erityisen aktiivinen ministeriö on ollut maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalaa kohtaan.

Keväällä ympäristöministeri Ville Niinistö (vihr.) halusi siirtää kalastusasiat maa- ja metsätalousministeriöstä ympäristöministeriöön. Niinistö kysyi blogikirjoituksessaan, onko MMM:n vanhakantaisella edunjakopolitiikalla uhanalaisten kalakantojen kustannuksella hallituspuolueiden tuki.

Niinistön mielestä kalakantojen hoitaminen edellyttää sekä ympäristöasiantuntemusta ja ekosysteemin tuntemista. Asiantuntemusta löytyy ilmeisesti vain ympäristöministeriöstä.

Oman osansa ymmärtämättömyydestä ovat saaneet myös muut hallituspuolueet. Vihreiden puoluekokouksessa toukokuussa Niinistö totesi, ettei ole helppoa tehdä päätöksiä luonnon ja ihmisten puolesta, kun samassa hallituksessa on tahoja, jotka eivät näiden ratkaisujen merkitystä ymmärrä.

Aina toisen ministeriön apajille ei mennä rymistellen, vaan vaikutusvaltaa hamutaan myös hienostuneemmin. Tuorein esimerkki on ympäristöministeriön asettaman nitraattityöryhmän asetusluonnos uudeksi nitraattiasetukseksi.

Työryhmän alkuperäisenä tehtävän oli laatia ympäristöministeriölle ehdotus uudistetusta nitraattiasetuksesta. Asetuksella on pyritty estämään maataloudesta peräisin olevien nitraattien pääsyä vesistöihin. Tarkoituksena on ollut myös selkeyttää asetuksen tulkinnallisuutta.

Lausuntokierrokselle lähdössä oleva luonnos on laajentanut asetusta koskemaan myös fosforin käyttöä, orgaanisten valmisteiden käyttöä ja varastointia sekä ammoniakkipäästöjen rajoittamista. Lisäksi asetusluonnos kiristää lannan levittämisaikoja, kasvattaa suojaetäisyyksiä sekä rajoittaa ravinteiden käyttöä.

Asetusluonnoksessa ympäristöministeriö astuu osaksi MMM:n tontille, koska fosforin käyttörajoista päättäminen kuuluu MMM:lle ja ne liittyvät ympäristökorvausten ehtoihin.

Voi myös kyseenalaistaa, kuinka paljon valtioneuvoston antamilla asetuksilla voidaan määrätä maatalouden toimintaedellytyksiä. Kuinka pitkälle meneviä asetuksia ympäristönsuojelulaki sallii? Missä vaiheessa säätely pitää hoitaa säätämällä uusi laki, jolloin myös eduskunta voi osallistua päätöksen tekemiseen?

Asetuslonnoksen mukaan lietelanta pitäisi sijoittaa kymmenen sentin syvyyteen.

MTK:n ympäristöjohtaja Liisa Pietola muistuttaa, että nitraattiasetusluonnos laajentaa nykyisen asetuksen soveltamisalaa merkittävästi, ja sen vaikutukset ovat huomattavasti merkittävimmät ja laajemmat.

Pietolan mielestä lausuntokierrokselle lähtevä luonnos on keskeneräinen. Valmistelun yhteydessä ei ole esitetty muutoksista aiheutuvia kustannuksia viljelijöille ja valtionhallinnolle. Pietolan mukaan kustannukset muun muassa lannan varastoinnissa ja levityksessä olisivat merkittävät. Välillisiä kustannuksia tulisi siitä, että vaatimusten kiristäminen voi vähentää viljelijän saamia ympäristötukia.

On aivan perusteltua, että MTK vaatii ympäristöministeriötä esittämään kustannuslaskelmat kaikkien uusien vaatimusten aiheuttamista kustannuksista viljelijöille.

Vieraillessaan tammikuussa MTK:n toimihenkilöpäivillä ministeri Niinistö toivoi, että ratkaisuja maatalouden ravinnepäästöihin etsitään yhteistyössä hallinnon ja viljelijöiden kesken. Esimerkki käytännön yhteistyöstä on se, että nitraattiasetusluonnoksen tekstiä valmisteltiin pienemmissä työryhmissä, jossa ei ollut MTK:n edustajaa mukana.

Hyvään hallintokulttuuriin kuuluu, että jo päätöksiä valmisteltaessa asianosaisia kuunnellaan ja otetaan huomioon päätösten seuraukset.

Kuinka pitkälle meneviä asetuksia ympäristönsuojelulaki sallii?

Valvottava maksaa

Eduskunnan ympäristövaliokunnan puheenjohtajan Martti Korhosen (vas.) mielestä valvottava maksaa -periaatteelle on laaja poliittinen tuki. Korhosen mukaan ympäristölupien ja -valvonnan viranomaistyön kustannuksia aiotaankin pian kattaa perimällä yrityksiltä niistä suuremmat maksut. (MT 3.7.)

Korhosen mukaan maksujen korottaminen on periaatekysymys, koska ulkomaiset yritykset saavat nyt yhteiskunnalta valtavan määrän osaamista ja tutkimusta käyttöönsä ilman korvausta. Lisäksi suurten yritysten luvat ja niiden valvonta työllistävät viranomaisia niin paljon, että toimistot ruuhkautuvat ja käsittelyajat pidentyvät.

Viime vuoden alussa valtioneuvosto jo päätti korottaa aluehallintoviranomaisten erityisesti eläinsuojien ja turkistarhojen ympäristöluvista perimiä maksuja.

Esimerkiksi isojen eläinsuojien ja turkistahojen ympäristöluvista joutuu maksamaan lähes 12 000 euroa. Siihen suhteutettuna ydinvoimalan noin 27 000 euroa maksava ympäristölupa on toki edullinen.

Suomen tämän hetken suurimpia ongelmia on kilpailukyvyn puute sekä investointien vähyys. Yrittäjät kokevat ongelmaksi myös yhä paisuvan byrokratian. Lisäksi hallitus pohtii ankarasti, miten Suomeen saataisiin lisää ulkomaisia investointeja. Yritysten kilpailukykyä ja investointihaluja ei kuitenkaan paranneta paisuttamalla byrokratiaa ja lisäämällä veroluonteisia maksuja.

Erityisesti pienissä yrityksissä byrokratia ja siitä aiheutuvat kustannukset ovat jo nyt kohtuuttomia.

Yhteiskunnan toimintaa on perinteisesti rahoitettu keräämällä veroja. Erilaiset lupa- ja valvontamaksut ovatkin uusi, yhä lisääntyvä verotusmuoto.

Toinen vaihtoehto olisi tietenkin hallinnon keventäminen. Puheista huolimatta tämä vaihtoehto ei näytä yltävän tekojen tasolle.

VIERASYLIÖ

Välietappi saavutettu – matka jatkuu

Juhannuksen jälkeen Suomessa hikoiltiin helteisessä säässä. Samaan aikaan EU:n maatalousministereillä riitti hikistä työtä usean päivän ajaksi kellon ympäri, kun EU:n maatalouspolitiikan sisällöstä vuoteen 2020 neuvoteltiin.

Maatalouspolitiikan suurissa linjauksissa oli ensimmäistä kertaa käytössä yhteispäätösmenettely. Neuvotteluissa oli sovitettava yhteen jäsenmaiden, Euroopan parlamentin ja Euroopan komission vahvat kannat.

Euroopan parlamentin mukana olo edesauttoi monen Suomelle ja muille jäsenvaltioille tärkeän kysymyksen huomioon ottamista tulevan kauden EU-asetuksissa. Kiitos hienosta tuloksesta kuuluu kaikille neuvotteluosapuolille.

EU-johtajat sopivat helmikuussa EU:n budjetista vuosille 2014–2020. Budjettineuvotteluissa Suomi onnistui säilyttämään EU:sta saatavan maatalouden ja maaseudun kehittämisen kokonaisrahoituksensa nykykauden tasolla.

Tästä on hyvä ponnistaa eteenpäin.

Suomi ja maatalouspolitiikan suunta

Suomi on pärjännyt EU:n maatalousuudistuksissa aina hyvin, ja cap on muuttunut entistä paremmin erilaisia alueellisia olosuhteita huomioivaksi. Koko maa on saatu lfa-alueeksi.

Suomen osuus maaseudun kehittämisrahoituksesta on ollut hyvällä tasolla, ja EU:lta saatavaa suorien tukien määrää on kasvatettu esimerkiksi kuivauskorvauksella, joka on nyt osa tuotannosta irrotettua tilatukea.

Sokerijuurikkaalle on saatu oma kansallinen tukensa. Poikkeuksellisen suuri osa suorista tuista on viime vuosina voitu maksaa edelleen tuotantoon sidottuna.

Näistä ja nyt saavutetuista uusista elementeistä koostuu se peruskivi, jolle rakennetaan Euroopan paras viljelijätukien kokonaisuus seuraavalle kaudelle.

Mistä nyt sovittiin?

Suomi sai läpi monta keskeistä päämäärää. Tuotantoon sidotut EU-tuet ovat aiempaa paremmin käytettävissä, mikä on ollut koko ajan ykköstavoitteitamme.

Tällaisia tukimuotoja ovat tällä hetkellä esimerkiksi lypsylehmä-, nauta- sekä öljy- ja valkuaiskasvipalkkiot. Näiden rahoitus on nyt noin kymmenen prosenttia suorista tuista eli hieman yli 50 miljoonaa euroa vuodessa.

Prosenttiosuus ja tukimäärä voivat olla jatkossa nykyistä suurempia. Tuen määrästä ja kohdentamisesta sovitaan tuottajajärjestöjen kanssa.

Samalla EU-ratkaisussa linjattiin, että suorien tukien viherryttämisessä on syytä tarkastella laajemmin pohjoisen ja metsäisen luonnon erityispiirteitä. Suhteessa peltoalaan maassamme on moninkertainen määrä metsäalaa. Tämä voidaan ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden arvioinnissa ja edistämisessä.

Myös nurmivaltaisuus ja pohjoinen sijainti antavat joustoa tilakohtaisiin viherryttämisehtoihin.

Suoriin tukiin on liitetty useita muitakin uusia elementtejä. Käytämme täysimääräisesti keinot tukea erityisesti nuoria aktiiviviljelijöitä.

Lisäksi olemme jo linjanneet tuottajajärjestöjen kanssa, että hyötysuhteeltaan huonoja vapaaehtoisia tukimuotoja ei oteta käyttöön. Tällaisia elementtejä olisivat esimerkiksi ensimmäisten hehtaarien tuen korottaminen tai pienten tilojen oma suorien tukien järjestelmä. Hyödyt ja yksinkertaistaminen haetaan muilla keinoilla tukikokonaisuudesta.

Suomi on edelleen kokonaan luonnonhaitta-aluetta. Alueelliset tuotanto-olojen erot on otettava tukitasoissa huomioon. Kukaan ei edelleenkään voinut kiistää sitä, että kasvukausi jää meillä lyhyeksi, tuotantokustannukset ovat korkeat ja keskimääräinen satotaso on alhainen.

Maaseutuohjelman viljelijätuista uudistuu merkittävämmin ympäristökorvausjärjestelmä, jossa keskitytään aiempaa enemmän lohkokohtaiseen tarkasteluun.

Suomi on pärjännyt EU:n maatalous-uudistuksissa aina hyvin.

Toimenpiteet ja korvaustasot rakennetaan uudelta pohjalta siten, että kokonaisuus on yhdessä viherryttämisehtojen kanssa tehokas ja tarkoituksenmukainen. Samalla maaseutuohjelmassa vahvistetaan luomutuotannon tukemista ja eläinten hyvinvointitukea.

Askelmerkit eteenpäin

Suomen kannalta tukikokonaisuus on työläs koottavaksi, koska ensi kertaa koko jäsenyysaikanamme kaikki palaset ovat nyt samaan aikaan pöydällä. EU-ratkaisun monia teknisiä yksityiskohtia joudutaan odottamaan vielä ensi vuoden puolelle, mutta tukien valmistelu jatkuu kansallisesti koko ajan.

Julkisessa keskustelussa erityisesti Etelä-Suomen kansallinen 141-tuki on noussut esiin, koska sen nykyinen kausi on päättymässä.

EU-ratkaisun jälkeen meidän on liittymissopimuksen mukaisesti hyödynnettävä EU-järjestelmien mahdollisuudet esimerkiksi tuotantosidonnaisissa tuissa. Tämä velvoite on aiempien neuvottelukierrosten tavoin täytettävä täysimääräisesti, ennen kuin EU:n komissio voi antaa luvan 141-tukien maksamiselle.

Sekä 141-tukien jatkosta että muusta tukikokonaisuudesta jatketaan tiiviitä neuvotteluja komission ja tuottajajärjestöjen kanssa lähikuukaudet. Suomi hakee tukien kokonaisratkaisua, joka on mahdollisimman vakaa, ennustettava ja pitkäaikainen.

Helppouden vai tarkkuuden ehdoilla?

Suomen tukijärjestelmiä ja hallintoa on syytetty liian monimutkaisiksi. Yksinkertaistamista onkin saatava aikaan mahdollisimman tehokkaasti, vaikka tulevien EU-säädösten kautta ei suurta helpotusta ole valitettavasti luvassa.

Kansallisesti rakennetulla tukikokonaisuudellamme on selkeä ja perusteltu historiansa, kun useita erilaisia tukielementtejä on tarvittu kotimaisen tuotannon turvaamiseksi.

Tukikokonaisuuden vaakakupeissa ovat toisaalta pohjoiset olot, kansalliset tavoitteet ja tukien kohdentaminen ja toisaalta toimenpiteiden yksinkertaisuus.

Tavoitteiden ja Suomen erityistarpeiden mukainen tukien kohdentaminen on jo pitkään asetettu etusijalle, ja näin toimimme jatkossakin – yksinkertaisuutta ja tehostamista unohtamatta.

JARI KOSKINEN
Kirjoittaja on kokoomuslainen maa- ja metsätalousministeri.

PÄIVÄN KUVA

ASKO KETTUNEN

Poron serkut päiväkävelyllä

Metsäpeuravaadin käyskenteli vasansa kanssa Lieksan Jongunjoen varressa kesäkuun lopulla. Aiemmin uhanalaisen, poroa muistuttavan otuksen kanta on elpymässä. Alkuperäinen kanta metsästettiin loppuun viime vuosituhannella, ja 90-luvun lopulla suurpedot karsivat Venäjältä saapuneita peuroja.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: AIMO VAINIO

Perussuomalaisen politiikan sisältö haussa

Perussuomalaiset tapaa valitella, että toimittajat unohtavat heidän politiikkansa sisällön. No nyt on sisältöä etsitty viime viikonloppuna puoluekokouksessa. Katsotaanpa, miten kävi.

Juuri puoluekokouksen alla perussuomalaiset tiedotti, että heillä on vaihtoehto hallituksen kuntauudistukselle. Kyselin ohjelman perään, koska minua kiinnosti tietää, mitkä kunnan 535 tehtävästä ovat peruspalveluita, jotka puolue haluaa ehdottomasti säilyttää.

Ohjelman nimi on Suomen palvelukunnat. Perussuomalaisten verkkosivuilta ohjelmaa ei löytynyt. Soitin sitten silloiselle ensimmäiselle varapuheenjohtajalle Hanna Mäntylälle, koska häntä oli tiedotteeseen haastateltu. Mäntylän mukaan peruspalveluita ovat peruspalvelut, no ne, mitkä nyt peruspalveluita ovat. Kun kysyin, voitko täsmentää hieman, vastaus oli, että peruspalveluita on, mitkä peruspalveluita on, kuten koulutus, terveydenhoito ja niin edelleen.

Jankkasin, että kun tässä nyt sanotaan, että perussuomalaiset vaativat lähipalvelulakia, jossa määritellään kriteerit palvelujen saatavuudelle, laadulle ja saavutettavuudelle. Niin että mitä ne kriteerit oikein ovat? En saanut vastausta.

Tässä on nyt valtakunnallista lehdistöä paikalla, antakaa tulla, kertokaa, mitä ajattelette.

aimo.vainio@maaseuduntulevaisuus.fi

Kysyin asiasta lauantaina vastavalitulta ensimmäiseltä varapuheenjohtajalta Jussi Niinistöltä. Hänen vastauksensa oli kutakuinkin sen suuntainen, että julkaisimme tiedotteen, koska asia oli ajankohtainen, mutta yksityiskohdat ovat vielä työn alla.

Yksityiskohtia, jotka perussuomalaisten mukaan ovat vaihtoehto hallituksen politiikalle, ei siis ole olemassa. Niinpä myöskään sisältöä tai vaihtoehtoa kuntauudistukselle ei ole. On vain kuori, joka on heitetty julkisuuteen ja toivottu, että lukijat tai puolueen jäsenet eivät kysele sisällön perään.

Ehkä yksi syy siihen, että kuntauudistuksen vaihtoehdon sisältöön ei kiinnitetä huomiota, on, että sisältöä ei ole.

No, yksi kuntauudistus sinne tänne, ehkä kokousvieraat kertovat minulle, mihin puolueessa kannattaa kiinnittää huomiota. Ehkä he kertovat, mikä heidän mielestään on perussuomalaisen politiikan sisältö.

Viikonlopun aikana juttelin niitä näitä monen kanssa. Kerrottuani olevani toimittaja asennoituminen muuttui varautuneeksi. Keskusteluhaasteisiin ei juuri tartuttu, vaan vastaukset olivat lyhyitä ja toteavia lauseita. Reaktioissa oli epäilyjä, että olisin kriittinen puoluetta kohtaan.

Varovaisuus pisti silmään, sillä kokouksen vieraat ovat poliittisesti aktiivisia ja heillä on poliittisia tavoitteita. Moni on paikallisyhdistyksen johdossa tai kunnanvaltuustossa.

Teki mieli huutaa, että tässä on nyt valtakunnallista lehdistöä paikalla, antakaa tulla, palstatilaa saa varmasti, jos sanoo jotain mielenkiintoista. Mutta kyräilyä lähinnä sitten sain vastaukseksi.

Vaan aivan kokouksen viime metreillä sain kiintoisan lausunnon. Kysyin, pitäisikö puoluekokouksessa käsitellä kentän aloitteita. Miten aloitteiden ketju kentältä kulkee koneistossa eteenpäin, aina puoluejohtoon saakka?

”Se on diktatuuri. Siinä valitettavasti lehdistö on osunut oikeaan”, oli vastaus.

Siinä sitä sitten oli sisältöä parissa pienessä lauseessa.

LEHTIKATSAUS

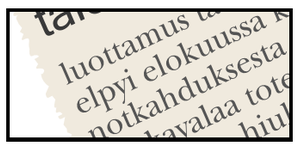

Lobbaajille lisää töitä

Fennovoiman päätös neuvotella venäläisen ydinvoimayhtiön Rosatomin kanssa aiheuttaa **Turun Sanomien** mukaan lobbareille toisen kierroksen. *”Lobbaaminen voimalan puolesta ja sitä vastaan käynnistyy jo kesälomien päätyttyä. Otetaan muun muassa kantaa siihen, mistä syystä hanke olisi toistamiseen vietävä kansanedustajien pallotteltavaksi. Kolmen vuoden takaisessa päätöksessä mainittiin vielä Eon eikä Rosatomia. Eilen Vapaavuori painotti sitä, että uusi käsittely saatetaan tarvita, koska laitosmalli on muuttunut.*

Ministerin mukaan Fennovoiman kumppanin vaihtuminen saksalaisesta venäläiseen ei vaikuta päätöksentekoon, mutta valitettavasti jotkut tahot tähänkin seikkaan takertuvat.

Kahden ydinvoimaluvan myöntäminen oli viime vaalikauden lobatuin, kiistellyin sekä puolueiden sisäisiä ja niiden välisiä eroja koettelevin päätös. Niinpä olisi suotavaa, ettei uutta kierrosta tarvittaisi. Voimalan turvallisuus on taattava muilla keinoin kuin numeroilla Arkadianmäen tulostaululla.”

Talouskäänne viipyy vielä

Suomen talouden käännöstä saadaan **Aamulehden** mielestä odottaa. *”Ostovoima on hiipunut, kuluttajien usko romahtanut ja kiristyneen talouspolitiikan takia taantuma uhkaa levitä kotimarkkinoille.*

Yt-neuvottelujen kohteena on alkuvuoden aikana ollut Suomessa liki 50 000 työntekijää.

Jo kesäkuun puolivälissä Suomen Pankki julkaisi varsin synkän talousennusteen seuraavalle parille vuodelle. Suomen bruttokansantuote supistuu pankin mukaan tänä vuonna 0,8 prosenttia ja pienoiseen nousuun päästään vasta ensi vuonna.

Kotitalouksien ostovoiman odotetaan kuitenkin laskevan vielä ensi vuonnakin. Tämä on myrkkyä taloudelle ja työllisyydelle, joka on tähän asti pärjännyt juuri kulutuksen ansiosta.”

Tyhjäkäyntiin ei ole varaa

Ilkan mielestä hallituksella ei ole aikaa eikä varaa tyhjäkäyntiin vaaleja odotellessa.

”Jäähdyttelemään siirtyvä hallitus ei ole mahdollinen. Tämän kauden suurimmat voimainkoitokset ovat vasta alkamassa, kun ajatellaan esimerkiksi nyt ajankohtaista EU-maataloustukiuudistusta.

Eilen Seinäjoen Farmarissa näytti siltä, että EU:n maatalousasioista vastaava pääjohtaja Jerzy Plewa ei näyttänyt yhtään vihreää valoa Suomen kansallisille tukineuvotteluille.

EU:ssa ollaan selvästi vastahankaisia Suomen väliaikaisia tukia kohtaan.”